

ჯანდაცვის ხარჯებისა და სიცოცხლის ხანგრძლივობის
დეზაგრეგაცია: ნიგერიის შემთხვევა

ადეიმეი მაიკლ ანაგუნი

განათლების ეკონომიკის დეპარტამენტი, ლაგოსის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, ნიგერია, anagunam@lasued.edu.ng

პეტერ მინასუ აგოსუ

განათლების ეკონომიკის დეპარტამენტი, ლაგოსის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, ნიგერია, agosupm@lasued.edu.ng

ფეტაი ადემინა კელანი

PhD, განათლების ეკონომიკის დეპარტამენტი, ლაგოსის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი, ნიგერია, kelanifa@lasued.edu.ng

საკვანძო სიტყვები: სიცოცხლის ხანგრძლივობა; ჯანდაცვის ხარჯები; ეფექტიანობა.

J.E.L. Classification: I15, C32, H51, O55

DOI: <https://doi.org/10.52244/ep.2025.30.06>

ციტირებისთვის: Anagun, A., Agosu, P., Kelani, F. (2025) Disaggregating health spending and life expectancy: The case of Nigeria. Economic Profile, Vol. 20, 2(30), p. 75-93. DOI: <https://doi.org/10.52244/ep.2025.30.06>

ანოტაცია. ჯანდაცვის დაფინანსება გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა ეკონომიკური პროდუქტიულობისა და ქვეყნის სამუშაო ძალის სიცოცხლის ხანგრძლივობისთვის. თუმცა, ნიგერია მრავალი ეკონომიკური ფაქტორის წინაშე დგას, რომლებიც საფრთხეს უქმნის მისი ჯანდაცვის სექტორს, მათ შორის გაუმჯობესებული ფისკალური ავტონომია, რაც იწვევს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ხარჯების ზრდას. ეს მნიშვნელოვან საფრთხეს წარმოადგენს ნიგერიის ჯანდაცვის სექტორისთვის. 2016 წლიდან 2021 წლამდე ზრდა შეუმჩნეველი დარჩა, შესაძლოა, ჯანდაცვის სფეროში მიმდინარე ნეგატიური პროცესების და მმართველობის პრობლემების გამო. ამის მიუხედავად, ფისკალურმა განაწილებამ შეამცირა ინტერესი სახელმწიფო ჯანდაცვის დაფინან-

სების მიმართ, რამაც გამოიწვია ოჯახების ჯანდაცვაზე ხარჯების ზრდა. აღნიშნულმა განაპირობა კვლევის ინტერესი, დაედგინა ჯანდაცვის ხარჯების დეზაგრეგაცია, რამაც გამოიწვია სიცოცხლის ხანგრძლივობის სხვაობა ნიგერიაში 1990-2021 წლებში. პრობლემა შერეული ინტეგრაციით ვლინდება ყველა დონეზე, სადაც სიცოცხლის ხანგრძლივობა იწვევს სახელმწიფო ჯანდაცვის ხარჯებს, ხოლო სახელმწიფო ჯანდაცვის ხარჯები - ჯანდაცვის „ჯიბიდან ხარჯებს“. კვლევა რეკომენდაციას უწევს მთავრობის მიერ ჯანდაცვის ხარჯების უწყვეტ გაზრდას, რათა გაიზარდოს სიცოცხლის ხანგრძლივობა და პროდუქტიულობა, მომზადდეს ნიგერია მდგრადი განვითარებისთვის 2030 წლისთვის.